

Memòria 2008

Fundació Lliga per a la Investigació i Prevenció del Càncer

Carrer Sant Joan s/n
43201 Reus (Spain)
Tel: +34 977 32 65 29
Fax: +34 977 31 23 53
www.funca.cat

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	1
APUNT HISTÒRIC, OBJECTIU i ÀMBIT	2
ACORDS i CONVENIS	2
PATRONAT, EQUIP HUMÀ i COMITÈ ASSESSOR	3
UNITATS / PROGRAMES	4
Registre de Càncer de Tarragona	4
Activitat sistemàtica.....	4
Protocols.....	4
Programari	4
Resultats	4
Els càncers més freqüents i els càncers amb mortalitat més elevada, 1998-2002.....	5
Incidència i mortalitat de càncer per regions sanitàries.....	6
Evolució del nombre de nous casos incidents i de defuncions per any entre 1982 i 2002	8
Supervivència a 1 i 3 anys dels malalts amb càncer diagnosticats en el període 2000-2002	9
Prevalença del càncer a 31 de desembre de 2002.....	10
Qualitat	11
Projectes de recerca	11
Registres hospitalaris.....	11
Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama	12
Activitat sistemàtica.....	12
Protocols.....	12
Programari	12
Comissions de treball	12
Resultats estàndard	12
Invitacions i participacions, 2008.....	12
Detecció, 2008	12
Característiques dels càncers detectats el 2008 (dades provisionals).....	13
Càncers d'interval (4 ^a volta) (dades provisionals)	13
Qualitat	13
Aspectes generals	13
IV Jornada del Programa.....	13
Informació a les dones	13
Unitat de Consell Genètic en Càncer	14
Activitat sistemàtica.....	14
Tests genètics	14
Resultats estàndard	15
Tests genètics	15
Qualitat	15
Acreditació EMQN.....	15
Altres programes	16
Activitats antitabac.....	16
Càncer de coll uterí	16
AJUTS A LA RECERCA	17
RESULTATS CIENTÍFICS	17
Publicacions. Llibres	17
Publicacions. Revistes	17
Butlletins informatius	19

Comunicacions orals.....	19
Pòsters	19
Premis	20
FORMACIÓ.....	20
Assistència a congressos	20
Assistència a cursos	20
ACTIVITAT DOCENT.....	20
Cursos	20
Xerrades a la població	21
CONSULTES i ASSESSORIES.....	21
Consultes	21
Assessories	21
SOCIETATS CIENTÍFIQUES.....	21
OBJECTIUS 2009.....	22
ANNEXOS.....	23
Annex 1	23
Paràmetres presentats en les taules d'incidència, mortalitat, supervivència i prevalença.	
.....	23
Taules dels càncers més freqüents i dels càncers amb mortalitat més elevada.....	23
Taules d'incidència i mortalitat de càncer per regions sanitàries	23
Taules de supervivència.....	23
Taula de prevalença	23

INTRODUCCIÓ

La Fundació Lliga per a la Investigació i Prevenció del Càncer (FUNCA) funciona amb l'esperit de col·laborar en els temes d'investigació epidemiològica i de prevenció del càncer en el conjunt de la demarcació de Tarragona, que abasta la Regió Sanitària Camp de Tarragona i la Regió Sanitària Terres de l'Ebre.

Amb la recerca epidemiològica, centrada en el Registre de Càncer de Tarragona, podem conèixer els diferents indicadors que mesuren la magnitud del problema del càncer, com ara la incidència, la mortalitat, la supervivència i la prevalença. Tots aquests indicadors, seguits al llarg del temps, ens permeten identificar les seves tendències i estimar la magnitud del càncer en un futur no llunyà, alhora que ens permet identificar els possibles factors que expliquen els diferents valors de cadascun dels indicadors. El Registre també és útil per avaluar l'efectivitat i l'impacte de les activitats tant de prevenció primària com de detecció precoç dels càncers en els que es realitza una acció preventiva.

Quant a la prevenció, la FUNCA està orientada en diverses activitats. D'una banda el cribratge poblacional centrat sobretot en el Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama Tarragona-Terres de l'Ebre, d'una altra en el consell genètic agrupat en la Unitat de Consell Genètic en Càncer, en tercer lloc activitats de control de tabaquisme i, finalment, accions més puntuals pel que fa a la detecció precoç del càncer de coll uterí.

Dintre d'una perspectiva de visió integral de les activitats de control del càncer, la FUNCA també realitza altres accions com ara assessories a registres de càncer de base poblacional a països en vies de desenvolupament, col·laboració en registres hospitalaris, participació en activitats de formació de professionals en epidemiologia i prevenció del càncer, i educació sanitària a la població general, entre altres.

És voluntat de la FUNCA anar ampliant els serveis científics i preventius que, de manera habitual, ofereix a les institucions, als professionals sanitaris i a la població en general. Aquesta memòria presenta les activitats realitzades per la FUNCA durant l'any 2008 en tots els seus vessants.

APUNT HISTÒRIC, OBJECTIU I ÀMBIT

La FUNCA es va constituir com a fundació per un acord entre la Lliga Contra el Càncer de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre i l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus el juliol de 2001.

Poc temps després van entrar a formar part del Patronat, a més dels tres membres de la Lliga Contra el Càncer de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre i els tres de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus, tres membres del Departament de Salut / Servei Català de la Salut.

El gener de 2002 l'equip professional del Registre de Càncer de Tarragona (RCT) i del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama (PDPCM) es van incorporar a la FUNCA.

L'any 2004 els professionals de la Unitat de Consell Genètic en Càncer (UCG), que estava funcionant a l'Àrea d'Oncologia de l'Hospital Sant Joan de Reus, van passar a formar part de la FUNCA.

L'objectiu de la FUNCA és portar a terme activitats relacionades amb la investigació, els sistemes d'informació, la prevenció i el control del càncer, i donar suport a la gestió de serveis relacionats amb l'oncologia a les regions sanitàries Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre sobretot pel que fa referència a la investigació i prevenció del càncer.

ACORDS I CONVENIS

L'any 2001 es va signar un contracte de gestió amb l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus pel qual aquest Hospital es feia càrrec dels aspectes gerencials de la Fundació.

L'any 2003 la FUNCA va signar un conveni amb el Servei Català de la Salut pel qual la Fundació es convertia en proveïdora pel desenvolupament del Registre de Càncer de Tarragona i del Programa Detecció Precoç Càncer de Mama a les Regions Sanitàries Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre.

Finalment, la FUNCA gaudeix d'acords d'accessibilitat a dades fonamentals per al bon desenvolupament del Registre de Càncer de Tarragona i del Programa Detecció Precoç Càncer de Mama. En concret, aquest acords permeten accedir a dades del Registre de Mortalitat de Catalunya, de l'Índex Nacional de Defuncions i del Registre Central d'Assegurats.

PATRONAT, EQUIP HUMÀ I COMITÈ ASSESSOR

El Patronat de la FUNCA està constituït per tres persones de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus, tres de la Lliga Contra el Càncer de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre i tres del Departament de Salut/Servei Català de la Salut.

Membres del Patronat 2008:

President

Sr. Eduard Ortiz Castellón

Vicepresident

Sr. Joan Lluís Borràs Balada

Vocals

Sr. Felip Infiesta García

Sra. Pilar Magrinyà Rull

Sr. Ramon Miralles Pi

Sr. Lluís Nualart Berbel

Sr. Ismael Roldan Bermejo

Sr. Jordi Tous Vallvé

Sr. Francesc Vallespí Cerveto

Secretari: Sr. Silvestre Bernaus

Equip humà 2008:

Director:	Joan Lluís Borràs (fins maig de 2008)
Director:	Jaume Galceran (des d'octubre de 2008)
Metgessa adjunta:	Francina Saladié
Metgessa adjunta:	Asunción Torres
Metge col·laborador:	Josep Lluís Piñol
Informàtic adjunt:	Xavier Cardó
Estadístic:	Alberto Ameijide
DUI-enregistrament:	Araceli Jiménez
DUI-genetista:	Mònica Salvat
DUI-genetista:	Judit Sanz
Tècnic de laboratori:	Marta Rodríguez
Coordinadora administrativa:	Irene Balada
Administrativa:	Josefina Rion
Administrativa:	Judith Mallafré
Administrativa:	Sílvia Vilanova
Administrativa:	Cristina Victorio

Comitè Assessor permanent:

Dr. Francesc Xavier Bosch (president)

Dr. Víctor Moreno

Dr. Manolis Kogevinas

Dr. Joan Brunet

UNITATS / PROGRAMES

Registre de Càncer de Tarragona

Activitat sistemàtica

Durant l'any 2008 es va realitzar una bona part de les tasques d'enregistrament (obtenció i tractament) de les dades d'incidència i mortalitat de càncer dels anys 2003 i 2004.

També es va realitzar el treball sistemàtic de seguiment fins desembre de 2005 de la mortalitat per a l'estudi de la supervivència poblacional dels malalts diagnosticats de càncer fins l'any 2002. Així mateix, s'han obtingut els resultats de supervivència a tres anys dels pacients diagnosticats en el període 2000-2002.

Així mateix es van portar a terme una àmplia sèrie d'anàlisis en relació al període 1980-2001 i la preparació d'una monografia amb dades d'incidència, mortalitat, supervivència i prevalença que veurà la llum a inicis de 2009.

Protocols

S'ha portat a terme una ampliació del protocol per a l'estudi sistemàtic del estadis en el Registre de Càncer.

Programari

S'ha seguit amb la creació d'un nou programa de gestió de la base de dades del Registre de Càncer de Tarragona, que permetrà una gestió més acurada, ràpida i segura de les dades dels càncers enregistrats.

S'han realitzat millores en el programa d'obtenció de resultats estàndards tant a nivell de taules com de figures.

Resultats

A continuació es presenten els següents resultats:

- Els càncers més freqüents i els càncers amb mortalitat més elevada, 1998-2002.
- Incidència i mortalitat de càncer per regions sanitàries.
- Evolució del nombre de nous casos incidents i de defuncions per any entre 1982 i 2002.
- Supervivència a 1 i 3 anys dels malalts amb càncer diagnosticats en el període 2000-2002.
- Prevalença del càncer a 31 de desembre de 2002.

Per a la classificació de tots els tumors s'ha utilitzat la Classificació Internacional de Malalties, desena revisió (CIM-10). En l'Annex 1 es descriuen d'una manera entenedora els paràmetres presentats en aquestes taules.

Els càncers més freqüents i els càncers amb mortalitat més elevada, 1998-2002

Els càncers més freqüents en el període 1998-2001 per sexe

HOMES				DONES			
Localització	N/ANY	TB	TA	Localització	N/ANY	TB	TA
Pell no melanoma	467	156,6	83,0	Pell no melanoma	394	130,9	65,4
Pròstata	289	97,1	45,9	Mama	315	104,7	64,8
Pulmó	266	89,1	50,2	Còlon	123	41,0	18,5
Bufeta urinària	213	71,5	38,0	Cos uterí	68	22,7	12,6
Còlon	155	52,1	27,5	Recte	49	16,2	7,9
Recte	78	26,2	14,4	Limfoma no hodgkinià	45	15,0	8,3
Estómac	67	22,5	12,1	Primari desconegut	42	13,8	5,2
Limfoma no hodgkinià	56	18,6	12,2	Ovari	40	13,4	8,0
Laringe	55	18,6	11,7	Estómac	38	12,6	5,2
Primari desconegut	53	17,8	9,5	Bufeta urinària	38	12,6	5,1
Altres	441	148,9	93,2	Altres	369	123	69,5

Els càncers més letals en el període 1998-2001 per sexe

HOMES				DONES			
Localització	N/ANY	TB	TA	Localització	N/ANY	TB	TA
Pulmó	209	70,2	38,8	Mama	90	29,9	15,1
Pròstata	88	29,5	11,6	Còlon	62	20,7	8,1
Còlon	76	25,6	12,4	Primari desconegut	35	11,5	3,8
Bufeta urinària	63	21,1	9,3	Pàncrees	20	10,6	4,3
Estómac	45	15,2	8,1	Estómac	27	8,9	3,6
Primari desconegut	43	14,3	7,3	Ovari	26	8,7	4,3
Recte	37	12,3	6,4	Recte	23	7,6	3,1
Fetge	31	10,3	5,3	Pulmó	21	7,1	3,4
Pàncrees	28	9,5	5,2	Cos uterí	20	6,7	2,6
Laringe	21	7,2	3,9	Encèfal i sistema nerviós	19	6,5	3,5
Altres	203	67,7	39,4	Altres	177	29,1	22,3

Incidència i mortalitat de càncer per regions sanitàries

Incidència de càncer 1998-2001. Taxes ajustades a la població mundial estàndard per regió sanitària, localització i sexe

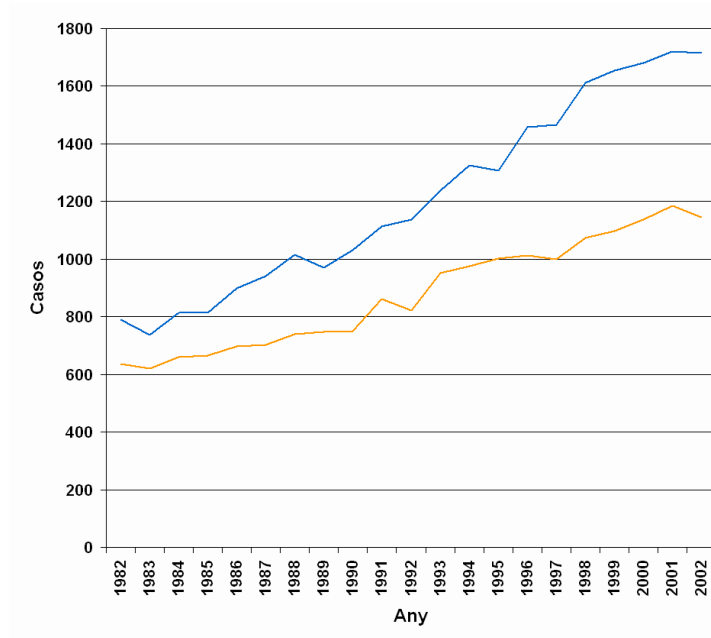
LOCALITZACIÓ	HOMES				DONES			
	Província	Regió	Regió	Província	Regió	Regió		
	Tarragona	Camp Tgna	Terres Ebre	Tarragona	Camp Tgna.	Terres Ebre		
Llavi	3,4	3,4	3,1	0,2	0,3	0,0		
Llengua	3,3	3,7	2,2	0,6	0,7	0,3		
Cavitat oral	3,9	4,6	2,3	0,4	0,4	0,3		
Glàndules salivals	0,5	0,5	0,4	0,4	0,6	0,0		
Amígdala	1,0	1,2	0,3	0,1	0,2	0,0		
Altres orofaringe	1,0	1,4	0,2	0,0	0,1	0,0		
Nasofaringe	1,0	1,1	1,0	0,3	0,5	0,0		
Hipofaringe	3,2	3,5	2,6	0,0	0,0	0,0		
Faringe i boca no especificat	0,5	0,6	0,3	0,0	0,0	0,1		
Esòfag	5,6	5,9	4,8	0,5	0,6	0,4		
Estómac	12,8	14,2	9,6	5,6	6,3	3,5		
Budell prim	0,6	0,8	0,2	0,4	0,6	0,0		
Còlon	26,7	27,5	24,4	17,8	18,4	16,6		
Recte	14,7	15,4	12,8	7,9	8,1	7,3		
Anus	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3		
Fetge	8,3	8,9	7,0	2,7	3,1	1,8		
Bufeta i vies biliars	2,0	2,1	1,9	2,7	2,6	2,8		
Pàncrees	5,8	5,8	5,8	4,6	4,5	5,0		
Cavitats nasals i sins	0,5	0,5	0,6	0,3	0,3	0,1		
Laringe	12,2	13,1	9,9	0,3	0,2	0,2		
Tràquea, bronquis i pulmó	49,8	53,4	42,8	4,1	4,3	3,5		
Altres òrgans toràcics	0,9	0,8	1,4	0,4	0,3	0,5		
Os i cartílags	0,9	1,2	0,0	1,5	1,5	1,1		
Melanoma de pell	6,4	5,7	6,7	8,8	8,2	9,3		
Mesotelioma	0,5	0,5	0,5	0,2	0,1	0,2		
Sarcoma de Kaposi	1,0	1,2	0,6	0,1	0,1	0,3		
Teixits tous	2,5	2,7	1,0	2,3	2,4	1,5		
Mama	0,6	0,5	0,9	64,5	63,4	66,0		
Vulva				1,1	1,0	1,2		
Vagina				0,4	0,5	0,0		
Coll uterí				7,6	8,1	5,1		
Cos uterí				12,8	12,6	12,9		
Úter SAI				0,7	0,6	1,0		
Ovari				8,2	8,0	8,4		
Placenta				0,2	0,1	0,6		
Penis	1,4	1,3	1,7					
Pròstata	43,9	43,3	44,5					
Testicle	3,7	4,3	1,9					
Ronyó	6,2	6,2	6,3	2,8	3,0	2,3		
Pelvis renal	1,0	1,0	1,0	0,2	0,2	0,2		
Urèter	0,5	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0		
Bufeta urinària	37,6	38,4	37,2	5,4	6,2	3,6		
Altres òrgans urinaris	0,4	0,4	0,5	0,2	0,1	0,2		
Ull	0,4	0,5	0,0	0,6	0,6	0,6		
Encèfal i sistema nerviós	6,2	6,5	5,7	6,3	6,2	6,7		
Tiroides	1,7	1,6	2,1	4,4	4,6	3,9		
Glàndula adrenal	0,2	0,3	0,0	0,4	0,6	0,0		
Limfoma de Hodgkin	2,7	2,3	2,1	2,3	2,2	1,7		
Limfoma no Hodgkin	12,5	12,6	7,4	8,5	7,3	8,6		
Mieloma múltiple	3,0	2,7	4,0	2,0	2,3	1,3		
Leucèmia limfoide	3,5	3,3	3,7	2,9	2,6	4,0		
Leucèmia mieloide	4,2	4,2	3,9	1,9	1,8	2,3		
Altres leucèmies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Leucèmia no especificada	1,4	1,2	1,8	0,4	0,5	0,3		
Primari desconegut	9,8	11,2	6,8	5,3	5,8	4,4		
Totes excepte pell no melanoma	310,3	322,1	275,1	202,8	204,5	190,6		

Mortalitat per càncer 1998-2001. Taxes ajustades a la població mundial estàndard per regió sanitària, localització i sexe

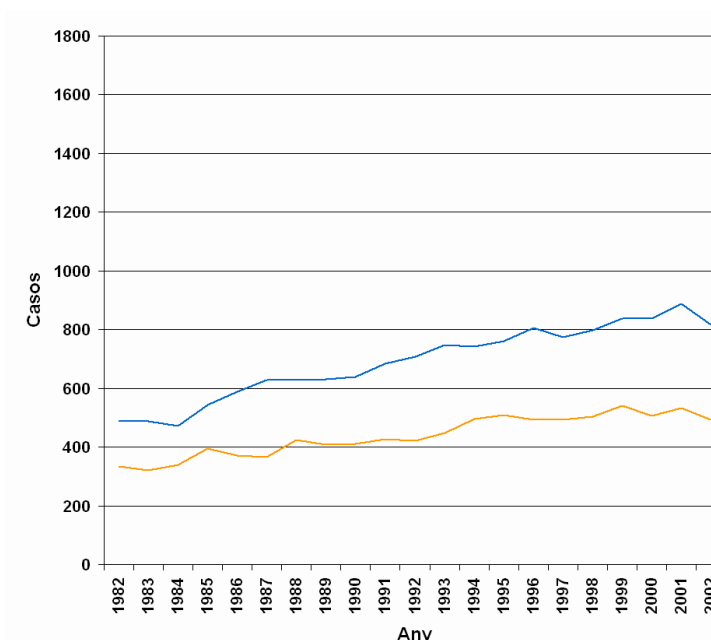
LOCALITZACIÓ	HOMES						DONES					
	Província	Regió		Regió		Província	Regió		Regió			
	Tarragona	Camp	Tgna	Terres	Ebre	Tarragona	Camp	Tgna.	Terres	Ebre		
Llavi	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Llengua	1,7	2,0	0,9	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1		
Cavitat oral	1,3	1,6	0,6	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1		
Glàndules salivals	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0		
Amígdala	1,0	1,2	0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3		
Altres orofaringe	0,9	1,2	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0		
Nasofaringe	0,5	0,4	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0		
Hipofaringe	2,1	2,1	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Faringe i boca no especificat	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Esòfag	4,2	4,3	4,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4		
Estómac	8,9	9,9	7,3	3,8	4,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5		
Budell prim	0,4	0,6	0,0	0,2	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Còlon	12,5	13,9	10,0	7,8	8,7	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3		
Recte	6,6	6,7	6,2	3,3	3,5	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9		
Anus	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
Fetge	5,8	5,8	5,8	1,6	1,8	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4		
Bufeta i vies biliars	1,3	1,3	1,3	2,3	2,2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5		
Pàncrees	5,1	4,9	5,8	4,3	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3		
Cavitats nasals i sins	0,3	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Laringe	4,0	4,2	3,8	0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
Tràquea, bronquis i pulmó	39,6	42,5	33,8	3,1	3,4	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2		
Altres òrgans toràcics	0,5	0,5	0,6	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Os i cartílags	0,4	0,5	0,0	0,8	0,7	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4		
Melanoma de pell	1,4	1,4	1,5	0,4	0,2	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8		
Mesotelioma	0,5	0,6	0,3	0,5	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Sarcoma de Kaposi	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7		
Teixits tous	0,7	0,9	0,2	0,5	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3		
Mama	0,3	0,3	0,2	16,0	14,7	19,7	19,7	19,7	19,7	19,7		
Vulva				0,6	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Vagina				0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Coll uterí				2,0	1,8	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4		
Cos uterí				2,9	2,3	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4		
Úter SAI				0,2	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4		
Ovari				3,9	4,0	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8		
Placenta				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Penis	0,5	0,3	0,9									
Pròstata	11,4	12,1	10,3									
Testicle	0,4	0,4	0,3									
Ronyó	1,9	2,0	1,9	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9		
Pelvis renal	0,3	0,3	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Urèter	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bufeta urinària	8,5	8,9	7,7	1,3	1,5	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1		
Altres òrgans urinaris	0,3	0,4	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Ull	0,1	0,2	0,0	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Encèfal i sistema	4,5	5,1	3,0	3,5	3,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7		
Tiroides	0,3	0,4	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3		
Glàndula adrenal	0,3	0,4	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Limfoma de Hodgkin	0,6	0,5	0,9	0,2	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Limfoma no Hodgkin	3,7	4,1	2,7	2,4	2,3	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6		
Mieloma múltiple	1,5	1,4	1,9	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6		
Leucèmia limfoide	1,9	2,2	1,5	0,7	0,9	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4		
Leucèmia mieloide	2,6	2,2	3,8	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6		
Altres leucèmies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Leucèmia no especificada	0,9	0,9	0,9	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
Primari desconegut	8,1	9,4	5,3	4,0	4,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7		
Totes excepte pell no melanoma	148,8	159,5	128,3	74,5	76,1	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0		

Evolució del nombre de nous casos incidents i de defuncions per any entre 1982 i 2002

Evolució del nombre de nous casos de càncer per anys entre 1982 i 2002. Tots els càncers excepte els de pell no melanoma. Homes i dones

Evolució del nombre de defuncions per càncer per anys entre 1982 i 2002. Tots els càncers excepte els de pell no melanoma. Homes i dones

Supervivència a 1 i 3 anys dels malalts amb càncer diagnosticats en el període 2000-2002

Taxes de supervivència poblacional observada i relativa a 1 i 3 anys d'alguns tipus de càncer seleccionats i pel conjunt de tots els càncers excepte els de pell no melanoma dels pacients diagnosticats en el període 2000-2002 pel conjunt de la demarcació de Tarragona per sexe.

	Supervivència observada		Supervivència relativa	
	1	3	1	3
Homes				
Estómac	41	30	42	33
Còlon i recte	72	56	75	62
Laringe	85	70	86	75
Pulmó	31	13	32	14
Melanoma pell	83	71	86	78
Pròstata	91	77	95	89
Bufeta urinària	82	69	86	77
Ronyó	73	58	75	64
Encèfal	46	21	47	22
Limfoma hodgkinià	96	88	96	88
Limfoma no hodgkinià	74	59	77	65
Leucèmia	67	52	69	57
Totes excepte pell no melanoma	66	50	68	56

Dones				
Estómac	47	28	48	32
Còlon i recte	76	59	78	65
Melanoma pell	95	85	97	89
Mama	94	86	96	90
Coll uterí	92	83	92	85
Cos uterí	86	79	88	83
Ovari	70	51	72	52
Bufeta urinària	77	66	80	75
Ronyó	72	68	74	71
Encèfal	44	27	45	28
Limfoma hodgkinià	95	95	95	95
Limfoma no hodgkinià	73	59	75	62
Leucèmia	63	55	65	58
Totes excepte pell no melanoma	75	64	77	68

Prevalença del càncer a 31 de desembre de 2002

Nombre de casos prevalents i taxes de prevalença a 31 de desembre de 2002 d'alguns tipus de càncer seleccionats i del conjunt de tots els càncers excepte els de pell no melanoma a la demarcació de Tarragona per sexe.

	Homes		Dones	
	Casos prevalents	Taxa de prevalença	Casos prevalents	Taxa de prevalença
Cavitat oral i faringe	272	86.1	75	23.7
Esòfag	42	13.2	6	2.0
Estómac	222	70.5	137	43.5
Còlon	744	235.8	760	241.2
Recte i anus	480	152.1	286	90.6
Fetge	62	19.8	36	11.5
Bufeta i vies biliars	30	9.5	44	13.8
Pàncrees	24	7.7	32	10.2
Laringe	400	126.8	18	5.7
Tràquea, bronquis i pulmó	373	118.2	55	17.6
Os i cartilags	16	5.1	31	10.0
Melanoma de pell	236	74.8	454	144.1
Teixits tous	86	27.3	66	20.9
Mama			3799	1205.4
Coll uterí			584	185.4
Cos uterí			827	262.3
Ovari			258	81.9
Pròstata	1500	475.3		
Testicle	124	39.2		
Ronyó	190	60.2	96	30.5
Bufeta urinària	1462	463.2	250	79.2
Ull	20	6.4	12	3.9
Encèfal i sistema nerviós central	75	23.9	104	33.1
Tiroides	73	23.3	328	104.1
Limfoma hodgkinià	133	42.1	91	28.9
Limfoma no hodgkinià	316	100.1	282	89.4
Mieloma múltiple	56	17.7	49	15.5
Leucèmia	192	60.7	153	48.5
Totes excepte pell no melanoma	7743	2454.3	8893	2821.5

Qualitat

Com correspon a la sistemàtica del Registre, el processament de les dades dels anys 2003 i 2004 es realitzen seguint tots els criteris i controls de qualitat corresponents a aquest tipus de registres. En finalitzar el processament d'aquestes dades es realitzaran els controls de qualitat finals per tal d'assegurar la qualitat de les dades del Registre, la qual cosa permetrà assegurar un alt nivell de qualitat i la fiabilitat dels resultats que es presenten.

Projectes de recerca

“EUROCARE-4”: aquest projecte estudia la supervivència de les persones diagnosticades de càncer en el període 1995-1999 en més de 20 països europeus. L'any 2008 es va treballar en l'anàlisi de les dades i en la redacció de les principals publicacions.

“Incidencia y tendencia temporal del cáncer infantil en España: un estudio cooperativo de 11 registros de cáncer”: S'ha treballat en la preparació de les dades i la seva qualitat, i s'ha iniciat l'anàlisi estadístic descriptiu.

“Supervivencia de cáncer a nivel poblacional”: Aquest projecte col·laboratiu presentarà resultats de supervivència poblacional de vuit tipus de càncer del període 1995-1999 de vuit registres espanyols que van participar al projecte EUROCARE-4.

“Estudio de la Evolución reciente del cáncer de mama”. Aquest és un projecte col·laboratiu en el que hi participen tots els registres de càncer de base poblacional espanyols amb un mínim d'anys de resultats que pretén identificar les tendències recents del càncer de mama a Espanya i la seva relació amb diferents factors com els programes de cribratge o els tractament hormonal substitutoris.

Registres hospitalaris

S'ha col·laborat amb el Registre de Tumors de l'Àrea d'Oncologia de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus i amb el Registre de Tumors de la Unitat d'Oncologia de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta.

Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama

Activitat sistemàtica

Durant l'any 2008, la coordinació realitzada per la Unitat de Coordinació i Avaluació (UCA) del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama Tarragona-Terres de l'Ebre situada a la FUNCA, ha correspost, sobretot, a la finalització de la cinquena volta a les unitats radiològiques de l'Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII, de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla, del Pius Hospital de Valls i de l'Hospital El Vendrell; a una part de l'activitat de la cinquena volta de la resta d'unitats (Hospital Universitari Sant Joan de Reus, Hospital Comarcal Móra d'Ebre, Hospital de Tortosa Verge de la Cinta i Hospital Comarcal d'Ampostà) i a l'inici de la sisena volta a l'Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII i al Pius Hospital de Valls. En el conjunt de l'any s'han convidat 39.604 dones a fer-se mamografies.

Així mateix, la UCA ha realitzat totes les modificacions necessàries en els seus procediments de treball i en els seus sistemes informàtics per adaptar-los a la nova classificació/codificació dels resultats basada en una aproximació a la classificació.

Protocols

S'ha realitzat l'actualització del protocol de treball dels administratius de la Unitat de Coordinació i Avaluació del Programa per tal d'adaptar-lo a la nova classificació.

Programari

S'han portat a terme algunes modificacions del programa de càlcul de resultats del Programa "PCCM-Results" per tal d'adaptar-lo als nous criteris del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama de Catalunya.

S'han realitzat algunes millores en el programa de gestió de la base de dades del Programa per millorar algunes de les seves prestacions.

Comissions de treball

S'han realitzat 5 reunions de treball amb diverses comissions de treball del Programa.

Resultats estàndard

Invitacions i participacions, 2008

	Dones convidades	Dones participants
Regió Sanitària Camp de Tarragona	29.933	18.172
Regió Sanitària Terres de l'Ebre	9.671	6.913

Detecció, 2008

	Càncers detectats	Taxa de detecció
Regió Sanitària Camp de Tarragona	43	2,4‰
Regió Sanitària Terres de l'Ebre	20	2,9‰

Característiques dels càncers detectats el 2008

(dades provisionals)	% Càncers amb ganglis negatius	% Cirurgia Conservadora
Regió Sanitària Camp de Tarragona	72,2 %	95,2 %
Regió Sanitària Terres de l'Ebre	83,3 %	100,0 %

Càncers d'interval (4ª volta)

(dades provisionals)	Càncers d'interval	Taxa de càncers d'interval
Ambdues Regions Sanitàries	46	1,0%

Qualitat

Aspectes generals

La Unitat de Coordinació i Avaluació ha seguit monitorant els resultats del Programa i discutint aquests amb els professionals implicats. D'altra banda l'edició dels números 14 i 15 del *Butlletí Informatiu* també ha servit per mantenir informats tots els professionals sanitaris de la demarcació implicats directament o indirecta amb el Programa.

IV Jornada del Programa

El dia 5 de novembre de 2008 es va celebrar la IV Jornada del Programa amb la participació de 150 professionals sanitaris d'ambdues regions sanitàries. La celebració d'aquesta Jornada ha estat útil per conèixer l'evolució dels resultats del Programa, per aprofundir en alguns temes específics relacionats amb el diagnòstic i el tractament dels càncers de mama i per intercanviar experiències entre els professionals implicats. Entre els temes tractats hi ha "L'impacte dels programes de detecció precoç", "El consell genètic en el càncer de mama" i "L'experiència de les dones diagnosticades pel Programa".

Informació a les dones

S'ha elaborat i distribuït un pòster informatiu per a les sales d'espera i els vestidors dels mamògrafs dels diferents centres hospitalaris.

S'ha finalitzat i editat la "*Guia informativa. La detecció precoç del càncer de mama*", que s'envia a totes les dones que es conviden per primera vegada al Programa. Aquesta Guia exposa, de manera detallada i entenedora, els diferents aspectes que van implicats en el procés del cribratge del càncer de mama i que la dona ha de conèixer. S'assoleix així una millora de la qualitat en els aspectes ètics del Programa d'acord amb les noves recomanacions europees sobre el tema.

Unitat de Consell Genètic en Càncer

Activitat sistemàtica

Durant l'any 2007 es van visitar 177 noves famílies. La Unitat va realitzar un total de 488 visites (262 primeres i 226 segones) al llarg de tot l'any.

Problema	Visites		
	Nombre de 1eres	Nombre de 2ones	Nombre total
Mama	121	110	231
Còlon	73	70	143
Poliposi	17	18	35
Ronyó	2	12	14
Síndrome de Li-Fraumeni	0	1	1
Melanoma	4	0	4
Estómac	1	0	1
Pàncrees	1	0	1
Neurofibromatosi	1	3	4
Pell no melanoma	1	1	2
No patologia	41	11	52
TOTAL	262	226	488

Tests genètics

En total s'han realitzat 193 extraccions per a tests genètics que es detallen a la taula següent.

Tipus de test	Nombre
<i>BRCA1, BRCA2</i>	104
- Hosp. Sant Joan de Reus	47
- Hosp. Vall d'Hebron (Barcelona)	55
- Clínica Corachan	2
- Hosp. de Tortosa Verge de la Cinta	0
Complement RER	2
<i>APC</i>	8
<i>hMSH2</i>	11
<i>hMLH1</i>	8
<i>APC</i> atenuada	4
TOTAL	144

D'altra banda, es van incloure en el banc de sang mostres de 6 casos per possibles estudis futurs si fossin necessaris.

Resultats estàndard

Segons el diagnòstic final a la Unitat es classifiquen:

Problema	Nombre de famílies
Mama	130
Còlon no poliposi	80
Poliposi	18
Ronyó	6
Melanoma	3
Neurofibromatosi	2
Estómac	1
Síndrome de Li-Fraumeni	1
Pàncrees	1
Pell no melanoma	1
No risc superior a la població	38
TOTAL	302

Tests genètics

En total s'han obtingut els resultats de 25 tests genètics dels quals 6 han presentat una o varies alteracions genètiques diferents.

Tipus de test	Nombre de resultats rebuts	Nombre de resultats amb alteracions genètiques
<i>BRCA1, BRCA2</i>	18	3
<i>APC</i>	1	1
<i>hMSH2</i>	4	1
<i>hMLH1</i>	2	2
TOTAL	25	6

Qualitat

Acreditació EMQN

L'any 2008 es va realitzar, igual que el 2007, la prova per aconseguir la certificació de qualitat anual de l'European Molecular Genetics Quality Network (EMQN) tant pel que fa al control de qualitat del laboratori com d'interpretació clínica dels resultats. S'està en espera del resultat.

Altres programes

Activitats antitabac

Professionals de la FUNCA participen en la Coordinadora d'Activitats de Prevenció i Tractament del Tabaquisme de la Regió Sanitària Camp de Tarragona (COACTA) quina funció principal és aconseguir disminuir la prevalença del tabaquisme a aquesta Regió Sanitària.

Durant l'any s'han realitzat cinc xerrades sobre tabac i càncer a la població en general i set a la població escolar en col·laboració amb la Lliga Contra el Càncer de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre.

Càncer de coll uterí

S'ha realitzat una anàlisi sobre la incidència del càncer de coll uterí in situ i el seu efecte en les tendències de la incidència del càncer invasiu i en la mortalitat per aquest càncer.

AJUTS A LA RECERCA

Registre del Càncer de Tarragona:

- FIS: PI061742. Incidencia y tendencia temporal del cáncer infantil en España: un estudio cooperativo de 11 registros de cáncer. Investigador col·laborador: **Galceran J.**

Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama:

- FIS: PI061230. Análisis de la probabilidad acumulada de al menos un falso positivo en el cribado mamográfico en España, en la indicación de alguna exploración adicional invasiva. Investigador col·laborador: **Galceran J.**

Unitat de Consell Genètic:

- FIS: PI050837. Impacto clínico del asesoramiento y estudio genético en síndromes de predisposición hereditaria al cáncer. Investigador principal: **Torres A.**
- Beca SEOM. Estudio de la prevalencia y riesgo asociado de las mutaciones heterocigóticas en el gen ATM en familias con cáncer de mama no relacionado con los genes BRCA1 y BRCA2. Investigadores col·laboradors: **Torres A, Borràs J.**

RESULTATS CIENTÍFICS

Publicacions. Llibres

- Pous C, Gay P, Pla A, Brunet J, **Sanz J**, Ramon y Cajal T, López B. Modeling reuse on case-based reasoning with application to breast cancer diagnosis. En: Artificial Intelligence: Methodology; Systems and Applications Edts.: Dochev D, Pistore M Traverso P. AIMS 2008, LNAI 5253, pp. 322-332.

Publicacions. Revistes

- Functional characterization of the novel APC N1026S variant associated with attenuated familial adenomatous polyposis. Menéndez M, González S, Obrador–Hevia A, Domínguez A, Pujol MJ, Valls J, Canela N, Blanco I, **Torres A**, Pineda–Lucena A, Moreno V, Bachs O, Capellá G. *Gastroenterology (January 2008), 134 (1): 56-64*
- ATM germline mutations in Spanish early-onset breast cancer patients negative for BRCA1/BRCA2 mutations. Brunet J, Gutiérrez-Enríquez S, **Torres A**, Bérez V, Sanjosé S, **Galceran J**, Izquierdo A, Menéndez JA, Gumà J, **Borràs J.** *Clin Genet* 2008; 73; 465-73.
- Women's satisfaction with the Breast Cancer Screening Programme in Tarragona, Spain. Letter to the editor. **Saladié F**, Poblet C, Sirgo A, **Galceran J.** *The Breast Journal* 2008; 14 (3): 315-6.
- Enfermeras en el consejo genético en cáncer. Yagüe C, **Salvat M**, López C, Gadea N, Velasco A. *Enfermería Oncológica primavera 2008;10 (4): 38-40.*
- Interval breast cancers in a community screening programme: frequency, radiological classification and prognostic factors. Baré M, Sentís M, **Galceran J**, **Ameijide A**, Andreu X, Ganau S, Tortajada L, Planas J. *Eur J Cancer Prev* 2008;17(5):414-21

- El impacto del cáncer en Cataluña. Introducción. Borràs JM, **Borràs J**, Izquierdo A, Gispert R. *Med Clin Monogr (Barc)*; 9 (11): 2-3 (2008)
- Incidencia del cáncer en Cataluña, 1998-2002. Marcos-Gragera R, **Cardó X**, **Galceran J**, Ribes J, Izquierdo A, **Borràs J**. *Med Clin Monogr (Barc)* 2000; 9 (11): 4-10
- Evolución de la incidencia del cáncer en Cataluña, 1985-2002. **Borràs J**, **Ameijide A**, Vilardell L, Valls J, Marcos-Gragera R, Izquierdo A. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11): 11-18.
- Evolución de la supervivencia del cáncer en Cataluña y comparación con Europa. **Galceran J**, Puigdefàbregas A, Ribas G, Izquierdo A, Parejo L, Marcos-Gragera R. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11): 19-24.
- Proyección de la incidencia y la mortalidad del cáncer en Cataluña hasta el año 2015 mediante un modelo bayesiano. Ribes J, Clèries R, Buxó M, **Ameijide A**, Valls J, Gispert R. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11): 32-41.
- Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: Cáncer de mama. Izquierdo A, Gispert R, **Saladié F**, Espinàs JA. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11):50-52
- Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: Cáncer de pulmón. Borràs JM, **Piñol JL**, Izquierdo A, **Borràs J**. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11) :53-57
- Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: cáncer de próstata. **Borràs J**, Marcos-Gragera R, **Torres A**, Espinàs JA. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11): 63-66.
- Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: cáncer de estómago. **Borràs J**, Gispert R, Domènech J, Clèries R. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11): 78-82.
- Análisis de la incidencia, la supervivencia y la mortalidad según las principales localizaciones tumorales, 1985-2019: cáncer de vejiga urinaria. **Galceran J**, **Ameijide A**, **Piñol JL**, Gumà J. *Med Clin Monogr (Barc)* 2008; 9 (11): 67-71.
- Survival in patients with uveal melanoma in Europe. Virgili G, Gatta G, Ciccolallo L, Capocaccia R, Biggeri A, Crocetti E, Lutz JM, Paci E, EURO CARE Working Group (participa **Galceran J** com a membre de l'EURO CARE Working Group). *Arch Ophthalmol* 2008; 126 (10): 1413-18.
- Interval from diagnosis to treatment onset for six major cancers in Catalonia, Spain. Pérez G, Porta M, Borrell C, Casamitjana M, Bonfill X, Bolibar I, Fernández E on behalf of the INTERCAT Study Group. *Cancer Detect Prev* 2008;32:267-75. (participació com a col.laborador **Galceran J**).
- Life tables for world-wide comparison of relative survival for cancer (CONCORD study). Baili P, Micheli A, De Angelis R, Weir HK, Francisci S, Santaquilani M, Hakulinen T, Quaresmas M, Coleman MP; CONCORD Working Group. *Tumori*, 2008;94(5):658-68. (participació com a col.laborador **Galceran J**).
- Cancer survival in five continents: a worldwide population-based study (CONCORD). Coleman MP, Quaresma M, Berrino F, Lutz JM, De Angelis R, Capocaccia R, Baili P, Rachet B, Gatta G, Hakulinen T, Micheli A, Sant M, Weir HK, Elwood JM, Tsukuma H, Koifman S, E Silva GA, Francisci S, Santaquilani M, Verdecchia A, Storm HH, Young JL; CONCORD Working Group. *Lancet Oncol.* 2008 Aug;9(8):730-56. (participació com a col.laborador **Galceran J**).

Butlletins informatius

- Butlletí Informatiu núm. 14 del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama. Tarragona-Terres de l'Ebre. Ferrer J, **Galceran J**, Magrinyà P, **Saladié F**. Abril 2008
- Butlletí Informatiu núm. 15 del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama. Tarragona-Terres de l'Ebre. Ferrer J, **Galceran J**, Magrinyà P, **Saladié F**. Setembre 2008
- Guia informativa. La detecció precoç del càncer de mama. Tarragona – Terres de l'Ebre (**Galceran J** i **Saladié F** de la Unitat de Coordinació i Avaluació del Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama Tarragona - Terres de l'Ebre).

Comunicacions orals

- Les quatre primeres voltes del Programa de detecció precoç del càncer de mama a la Regió Sanitària Terres de l'Ebre. Resultats i qualitat comparada amb els estàndards europeus. García, F., García, E., **Saladié, F.**, **Galceran, J.**, Izuel, JA. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Salut i municipi. Tortosa, 15 i 16 de febrer 2008.
- Change in invasive breast cancer incidence in Spain. Pollán M, Vidal E, Larrañaga N, Martos C, Argüelles M, Chirlaque MD, Ardanaz E, Rojas MD, **Galceran J**, Marcos-Gragera R, Martínez C, Garau I, Torrella A, Mateos A, Perucha J, Jiménez-Chillarón R, Dorronsoro M, Izarzugaza I, Pastor R. GRELL 2008. Riunione dell'Ascensione Gruppo dei Registri di Lingua Latina. Parma, 30 d'abril a 2 de maig de 2008.
- Descriptive epidemiology of rectum cancer in Tarragona, Catalonia, Spain. 1982-2001. **Ameijide A**, **Borràs J**, **Cardó X**, **Piñol JL**, **Saladié F**, Trilla J, **Galceran J**. GRELL 2008. Riunione dell'Ascensione Gruppo dei Registri di Lingua Latina. Parma, 30 d'abril a 2 de maig de 2008.
- Evolución de la incidencia del cáncer en Cataluña, 1985-2002. **Borràs J**, **Ameijide A**, Vilardell L, Valls J, Marcos-Gragera R, Izquierdo A, **Galceran J**. Mesa espontánea "Evaluación del impacto del cáncer en Cataluña: consecuencias para la prevención y el tratamiento del cáncer". XXVI Reunión científica anual de la Sociedad Española de Epidemiología. Girona, 15 a 17 d'octubre de 2008.
- Evolución de la supervivencia del cáncer en Cataluña, y comparación con Europa. **Galceran J**, Puigdefàbregas A, Ribas G, Izquierdo A, Parejo L, Marcos-Gragera R. Mesa espontánea "Evaluación del impacto del cáncer en Cataluña: consecuencias para la prevención y el tratamiento del cáncer". XXVI Reunión científica anual de la Sociedad Española de Epidemiología. Girona, 15 a 17 d'octubre de 2008.
- Patrón geográfico de la incidencia de las neoplasias hematológicas en la infancia en España, 1983-2002. Marcos-Gragera R, Izarzugaza MI, Martos MC, Vicente ML, Chirlaque MD, Argüelles M, Martínez C, **Galceran J**, Ardanaz E. XXVI Reunión científica anual de la Sociedad Española de Epidemiología. Girona, 15 a 17 d'octubre de 2008.
- Cutaneous malignant melanoma incidence and mortality in Catalonia, Spain: trends from 1985 to 2004 and projections for 2005 to 2019. Marcos-Gragera R, Vilar-Coromina N, **Galceran J**, **Borràs J**, Clèries R, Ribes J, Gispert R, Izquierdo A, Borràs JM. 2008 Annual Scientific Meeting of IACR. Sydney, 18 a 20 de novembre de 2008. (abstract publicat a Asia-pac J Clin Oncol 2008;4(Suppl.2):A29-A83.

Pòsters

- *In situ* cervix uteri cancer trend and its effect on incidence and mortality trends in Tarragona, Catalonia, Spain, 1982-2001. **Galceran J**, **Cardó X**, **Ameijide A**, **Saladié F**, **Piñol JL**, López Y, **Borràs J**. GRELL 2008. Riunione dell'Ascensione Gruppo dei Registri di Lingua Latina. Parma, 30 d'abril a 2 de maig de 2008.

- Incidencia de los linfomas no Hodgkin (LNH) en la infancia (0-14 años), en España. Marcos-Gragera R, Izarzugaza M, Martos C, Vicente ML, Chirlaque MD, Argüelles M, Martínez C, **Galceran J**, Ardanaz E, Garau I, Salmerón D, Guallar E, Vilardell L, Martínez R, Calvo C, Quirós JR, Sánchez MJ, **Borràs J**, Esponza C, Franch P, González V, Perix-Bonet R. I Congreso de la Sociedad Española de Hematología y Oncología Pediátrica (SEHOP). Oviedo, 21-24 maig 2008.
- Cutaneous malignant melanoma incidence and mortality in Catalonia, Spain: trends from 1985 to 2004 and projections for 2005 to 2019. Marcos-Gragera R, Vilar-Coromina N, **Galceran J**, **Borràs J**, Clèries R, Ribes J, Gispert R, Izquierdo A, Borràs JM. 2008 Annual Scientific Meeting of IACR. Sydney, 18 a 20 de novembre de 2008 (abstract publicat a Asia-pac J Clin Oncol 2008;4(Suppl.2):A87-A182.

Premis

- Premi al millor treball de les XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre per la Filial de Tortosa i Terres de l'Ebre de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears pel treball «Les quatre primeres voltes del Programa de detecció precoç del càncer de mama a la Regió Sanitària Terres de l'Ebre. Resultats i qualitat comparada amb els estàndards europeus ». García, F., García, E., **Saladié, F.**, **Galceran, J.**, Izuel, JA. XXIV Jornades Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre. Salut i municipi. Tortosa, 15 i 16 de febrer 2008.

FORMACIÓ

Assistència a congressos

- XXXIII Reunión del Grupo para la Epidemiología y el Registro del Cáncer en los Países de Lengua Latina (GRELL). Assistents: **Borràs J**, **Galceran J**, **Cardó X**, **Ameijide A**. Parma, 30 d'abril a 2 de maig de 2008.
- XXVI Reunión Científica de la Sociedad Española de Epidemiología. Assistents: **Ameijide A**, **Galceran J**. Girona, 14 a 17 de maig de 2008.
- IACR Annual Meeting. Assistents: **Borràs J**, **Galceran J**. Sydney, 17 a 20 de novembre de 2008.
- IV Jornada del Programa de detecció precoç del càncer de mama de Tarragona – Terres de l'Ebre. Assistents: **Ameijide A**, **Cardó X**, **Galceran J**, **Jimenez A**, **Mallafré J**, **Moreno N**, **Saladié F**, **Riñón F**, **Victorio C**. Móra d'Ebre, 5 de novembre de 2008
- I Jornada Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama a Girona. Assistent: **Saladié F**. Institut d'Assistència Sanitària. Hospital de Santa Caterina. Girona, 18 de desembre de 2008.

Assistència a cursos

- Taller de trabajo. Programas de cribado de cáncer colorectal. Assistent: **Saladié F**. Institut Català d'Oncologia. L'Hospitalet de Llobregat, 14 de novembre de 2008.

ACTIVITAT DOCENT

Cursos

- Professors Ad Honorem per la Universitat Rovira i Virgili. Col·laboració en activitats docents del Departament de Medicina i Cirurgia durant el curs 2007/2008. **Saladié F**, **Torres S**, **Galceran J**.

- Xerrades sobre el Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama i els seus resultats a l'Atenció Primària. **Saladié F.** Àrees Bàsiques de Salut de la SAP Tarragona-Valls (Constantí, Valls Urbà, La Granja-Torreforta, Jaume I, Sant Salvador-Els Pallaresos, Bonavista-La Canonja, El Morell). Primer semestre de 2008.
- Otros síndromes de predisposición hereditaria al cáncer (III). Melanoma familiar. Cáncer de próstata familiar. **Torres A.** Master asesoramiento genético. Org. Universitat Pompeu Fabra. Barcelona, 23 de juny de 2008.

Xerrades a la població

- S'han presentat dades epidemiològiques del càncer en 13 xerrades a la població general que s'han impartit en col·laboració amb la Lliga contra el Càncer de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre.
- S'han impartit un total de cinc xerrades sobre la prevenció del càncer de mama a la població general en diversos municipis de la demarcació.
- Es van impartir tres xerrades sobre herència i càncer a la població en col·laboració amb la Lliga contra el Càncer de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre.

CONSULTES I ASSESSORIES

Consultes

- El Registre de Càncer ha respost 19 consultes de diferent ordre realitzades des d'àmbits diferents, bàsicament de professionals sanitaris.
- La Unitat de Coordinació i Avaluació del Programa ha rebut i contestat 13 consultes de diferent ordre, sobretot a professionals sanitaris.
- La Unitat de Consell Genètic ha resolt 18 consultes realitzades des d'altres Hospitals de Catalunya.

Assessories

- Assessoria als registres de càncer de base poblacional d'Izmir i de Samsun (Turquia) i al Departament de control del càncer de Turquia. Desembre 2008. **Galceran J, Cardó X, Ameijide A.**
- Participació com a integrant de la Comissió Assessora de Cribratge del Càncer a Catalunya, d'acord amb les directrius establertes pel Pla Director d'Oncologia. **Galceran J.**

SOCIETATS CIENTÍFIQUES

- El Registre de Càncer de Tarragona pertany a la Xarxa Europea de Registres de Càncer (European Network of Cancer Registries-ENCR), a la Associació Internacional de Registres de Càncer (International Association of Cancer Registries) i a la European Cancer Prevention Organization.
- El Dr. Jaume Galceran pertany a la European Cancer Prevention Organization (ECP).
- El Dr. Jaume Galceran ha estat membre del Jurat del Premi Enrico Anglesio 2008 celebrat a Parma, Itàlia, el maig de 2008.

OBJECTIUS 2009

1. General:
  - Signar el **conveni de col·laboració amb l'Observatori** de Salut i Medi Ambient del Camp de Tarragona.

2. Registre de Càncer de Tarragona:
  - Obtenir dades d'**incidència** dels anys **2003, 2004 i 2005**.
  - Finalitzar els **programes informàtics CAN2006 i RCBP2006**.
  - Finalitzar l'estudi de la **incidència comparada de càncer a Tarragona i Girona**.
  - Realitzar un estudi sobre l'**epidemiologia del càncer infantil a Tarragona i Girona**.
  - Iniciar la col·laboració del Registre amb l'**Observatori de Salut i Medi Ambient** del Camp de Tarragona.
  - Iniciar els **estudis geogràfics** i el monitoratge del possible efecte d'agents ambientals sobre la incidència de càncer.
  - Iniciar la participació en el projecte **EUROCARE-5**.
  - Participar en diversos **estudis multicèntrics d'àmbit espanyol** (sobre incidència i tendències de la incidència del càncer infantil, sobre tendències de la incidència d'alguns càncers i sobre supervivència d'alguns càncers).
  - Continuar realitzant tasques d'**assessorament als registres** que ho sol·licitin.

3. Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama Tarragona-Terres de l'Ebre:
  - Iniciar la **sisena volta** a l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla, a l'Hospital Comarcal del Vendrell, a l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta, a l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus, a l'Hospital Comarcal Móra d'Ebre i als Serveis Assistencials d'Amposta.
  - Realitzar **reunions** amb els especialistes implicats en el Programa (Radiologia, Anatomia patològica, Cirurgia, Ginecologia).
  - Dissenyar i realitzar una **enquesta sobre l'impacte de la Guia informativa** sobre la detecció precoç del càncer de mama.
  - Realitzar **accions de millora de la participació** en el municipi de Salou en coordinació amb els professionals de l'Àrea Bàsica de Salut i l'Ajuntament.
  - Editar els números 16 i 17 del **Butlletí Informatiu** del Programa.
  - Realitzar les accions necessàries, juntament amb les Regions Sanitàries Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, per **adequar els intervals de temps** entre els diferents moments del procés de cribratge.
  - **Donar suport als hospitals que desenvolupin un programa informàtic** per a la gestió dels resultats a les Unitats Radiològiques i per a la transferència de dades entre la Unitat de Coordinació i Avaluació i les Unitats Radiològiques.
  - Seguir participant en **l'estudi sobre la probabilitat acumulada de falsos positius** en el cribratge mamogràfic a Espanya" (FIS).

4. Programa de Detecció Precoç del Càncer del Coll Uterí:
  - Realitzar la **monitorització de l'epidemiologia** del càncer de coll uterí de la demarcació de Tarragona fins l'any 2004.

ANNEXOS

Annex 1

Paràmetres presentats en les taules d'incidència, mortalitat, supervivència i prevalença.

Taules dels càncers més freqüents i dels càncers amb mortalitat més elevada

N/any: Mitjana de nous casos diagnosticats anualment o de les defuncions per càncer esdevingudes anualment.

TB: Taxes brutes. Es calculen dividint el nombre de casos incidents o el nombre de defuncions durant l'any en estudi pel total de la població estudiada. S'expressen en tant per 100.000 homes o dones i any.

TA: Taxes ajustades per edat a la població mundial estàndard. Atesa la relació de l'aparició del càncer amb l'edat, la diferent estructura d'edats de la població de Tarragona respecte a les altres poblacions del món i l'envelliment progressiu de la població de Tarragona, és necessari calcular unes taxes que eliminin els efectes de l'edat. Aquestes taxes, anomenades ajustades o estandarditzades, permeten comparar la incidència entre diferents poblacions. Així, aquestes taxes s'han d'entendre com les que es produïren en una altra població amb l'estructura d'edat igual a la utilitzada com estàndard. Per al seu càlcul s'ha seguit el mètode directe, utilitzant la població mundial estàndard i es presenten també en tant per 100.000 homes o dones i any.

Taules d'incidència i mortalitat de càncer per regions sanitàries

Es presenten les **taxes ajustades per edat a la població mundial estàndard** comentades en el paràgraf anterior.

Taules de supervivència

Taxes de supervivència observada a 1 i 3 anys. Corresponen a la proporció expressada en percentatge dels malalts que estan efectivament vius al cap d'un i tres anys després del diagnòstic de càncer.

Taxes de supervivència relativa a 1 i 3 anys. Corresponen a la proporció expressada en percentatge dels malalts que estarien vius al cap d'un i tres anys si només es comptabilitzessin les morts pel càncer. Representa, per tant, l'excés de mortalitat degut al càncer.

Taula de prevalença

Casos prevalents. Corresponen a les persones que, havent estat diagnosticades de càncer en qualsevol moment del passat, encara estan vives, estiguin curades o no.

Taxa de prevalença. És la proporció de casos prevalents en la població estudiada expressat en tant per 100.000 homes o dones.